

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosc/173565,Prezentacja-wystawy-Jestesmy-Polakami-Zwiazek-Polakow-w-Niemczech-Bytom-16-29-li.html>
2023-02-07, 16:47

Prezentacja wystawy „Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech” - Bytom, 16 - 29 listopada 2022

W ramach obchodów stulecia utworzenia Związku Polaków w Niemczech oraz 90. rocznicy powstania Polskiego Gimnazjum w Bytomiu, 16 listopada 2022 r. o godz.12.00 przed budynkiem Miejskiej Biblioteki Publicznej im. prof. Władysława Studenckiego na placu Jana III Sobieskiego w Bytomiu, została otwarta wystawa plenerowa „Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech”. W wydarzeniu wzięli udział: dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach, Adam Frasz, Zastępca Prezydenta Bytomia, Katarzyna Łoza, dyrektor I Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Smoleńca w Bytomiu oraz Renata Skoczek (OBEN IPN Katowice), autorka wystawy.

Dr Andrzej Sznajder, dyrektor Oddziału IPN w Katowicach przypomniał, że po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 r. znaczna część Polaków pozostała poza ojczyzną. W wyniku podziału obszaru plebiscytowego na Górnym Śląsku, po stronie niemieckiej znalazło się ponad pół miliona Polaków. Dyrektor podkreślił „*Teraz chcemy przypomnieć i zapamiętać historię tych naszych Polaków, którym nie dane było zamieszkać w granicach Rzeczypospolitej. Stworzyli oni niemal natychmiast, bo już w 1922 r. Związek Polaków w Niemczech*”.

Prezentacja wystawy „Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech” w Bytomiu.
Fot. Krzysztof Liszka/IPN

Prezentacja wystawy „Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech” w Bytomiu.
Fot. Krzysztof Liszka/IPN

Prezentacja wystawy „Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech” w Bytomiu.
Fot. Krzysztof Liszka/IPN

Prezentacja wystawy „Jesteśmy Polakami! Związek Polaków w Niemczech” w Bytomiu.
Fot. Krzysztof Liszka/IPN

Wystawa jest częścią ogólnopolskiego projektu zrealizowanego przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku wraz z Oddziałami IPN w Katowicach, Wrocławiu, Poznaniu, Szczecinie oraz Delegaturami w Opolu i Olsztynie, na który składa się wystawa główna oraz siedem wystaw regionalnych. Każda część regionalna prezentuje dzieje organizacji na danym terenie. Część główna przygotowana przez Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku (9 plasz) przedstawia najważniejsze informacje dotyczące genezy Związku Polaków w Niemczech, działalności, struktur oraz działaczy, a także represji wobec członków Związku tuż przed wybuchem II wojny światowej oraz w trakcie jej trwania. Część regionalna przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Narodowej IPN w Katowicach

(12 plansz) prezentuje działalność organizacji na części Górnego Śląska, która w latach 1922 - 1939 znajdowała się w granicach Niemiec. Na dwunastu panelach wystawienniczych przedstawiono najważniejsze informacje dotyczące liczebności Polaków na tym terenie, specyfiki regionu, działaczy, a także działalności gospodarczej, kulturalnej i oświatowej prowadzonej przez Związek ze szczególnym uwzględnieniem historii Polskiego Gimnazjum w Bytomiu i Związku Harcerstwa Polskiego w Niemczech.

8 listopada 1932 r. dzięki staraniom Związku Polaków w Niemczech uroczyście otwarto Polskie Gimnazjum w Bytomiu. Była to pierwsza i wówczas jedyna szkoła średnia dla Polaków, która kształciła młodzież męską z terenu Niemiec. Gimnazjum, które znalazło siedzibę w budynku po wydawnictwie „Katolik” przy obecnej Alei Legionów, słynęło z wysokiego poziomu nauczania. Do wybuchu II wojny światowej szkołę ukończyło 505 uczniów, spośród których 64 zdało maturę. Dzisiaj tradycje Polskiego Gimnazjum kontynuuje I Liceum Ogólnokształcące im. Jana Smolenia w Bytomiu, obchodzące w 2022 r. dziewięćdziesięciolecie istnienia.

Wystawa jest prezentowana w języku polskim, angielskim i niemieckim.

Autorzy: dr Paweł Warot, Renata Skoczek

Koordynatorzy: Izabela Brzezińska, Krzysztof Drażba, dr Paweł Warot

Recenzja: dr Bartosz Kuświk

Projekt graficzny: Paweł Drzewiński, Michał Bartłomowicz

Recenzja graficzna: Paulina Guła

Tłumaczenie na j. angielski: Katarzyna Jopek

Tłumaczenie na j. niemiecki: dr Wieńczysław Niemirowski

Partner wystawy: Muzeum Miejskie w Zabrze

Otwarcie wystawy
„Jesteśmy Polakami!
Związek Polaków w
Niemczech” - Bytom,
16 listopada 2022

Wystawa była prezentowana do 29 listopada 2022 r.